

E. Sarkama-Voigt

Marie

– Laaksoissa ja vuoriteillä

Marie – Laaksoissa ja vuoriteillä

Eila Sarkama-Voigt

Marie – Laaksoissa ja vuoriteillä

OI SINÄ LUMOTTUNI

Jos tunnet sen unelman,
ja tunnet sen laulun,
kuulet sen soinnut.
Ja jos se lumooa sinut,
et voi koskaan unohtaa sitä.

Oi sinä lumottuni,
saat asua luonani,
sinivuorella saat pyörittää
hopeisen rukkisi rihmaa.

Et saa pelätä pehmeää yötä,
kun unelmat levittävät siipensä,
lempeämmässä valossa
kuin päivä tietää.
Et saa pelätä rajua rakkautta,
joka tekee syntiä, itkee ja unohtaa.
Hänen sydämensä on hellä,
hänen syleilynsä kuuma,
hän kesyttää villin karhun.

Kaikki häipyy pois,
ja siinä, lämpimässä yössä,
tyttö nukkuu
hänen käsivarsillaan.

Laulu – Det Syng
Arne Garborg
Runokokoelmasta Haugtussa – Vuoren Tyttö
Säv. Edvard Grieg

Marie – Laaksoissa ja vuoriteillä

Copyright 2013 Eila Sarkama-Voigt

Taitto: Marjut Vuolanne

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-286-805-3

TAIKAMETSÄÄN KADONNEET

Näkemiin Weimar

Pari tuntia Wilhelmin lähdön jälkeen Marie astui ovesta ulos. Hiljaa, hyvin hiljaa hän sulki Windischenstrassen kotinsa oven. Kodin, jonne hän oli astunut nuorena aviovaimona puoli vuotta aikaisemmin.

Ennen kuin hän astui portista ulos, hänen katseensa kohtasi syreenimajan, jossa hän edellisiltana oli istunut Wilhelmin kanssa. Kukkapenkissä mustasta mullasta nousi jo pieniä taimia.

Portin vierellä kukkiva kellanvihreä lehmus levitti makeaa tuoksuun varhaiskesän aamuun.

Kadulle tullessaan Marie veti syvään henkeä. Hän mietti hetken, kumpaan suuntaan menisi. Jos hän lähtisi katua ylöspäin, hän tulisi Herder-Platzille, jossa sijaitsi hänen isänsä kahvila-konditoria Kultainen Rinkeli.

Ajatus siitä, että saisi nauttia hyvää tuoretta kahvia ja syödä makean perunaleivoksen, veti puoleensa. Mutta kahvilassa hän vääjäämättä kohtaisi isänsä, hän joutuisi selittelemään, voisi käydä niin, että mieli alkaisi horjua, eikä hänellä olisikaan voimia toteuttaa suunnitelmaansa.

Päättäväisin askelin hän lähti kulkemaan alaspäin, tuttujen talojen ohitse kohti Marktplatzia.

Maalaiset rattaineen ja kauppiaat kojuineen olivat asettaneet tavaransa esille tavalliseen tapaan. Kaunis ilma oli houkutellut runsaasti ostajia. Marien teki mieli ostaa kirjava kukkakimppu, mutta sille ei juuri nyt ollut käyttöä. Sitä paitsi hänellä oli kannettavanaan matkalaukku.

Hän kääntyi Frauendor-Strasselle, joka johti Goethen talolle. Hän sivuutti Norddeutsche Grund-Credit-pankin rakennuksen. Pitäisikö hänen käydä pankissa? Nopeasti hän päätteli, ettei ylimääräistä aikaa ollut. Eikä hän halunnut joutua tekemisiin pankkivirkailijan kanssa.

Pian hän jo kääntyi Schillerstrasselle, Weimarin keskustan vilkaalle kauppakadulle. Sen päässä oli hänelle niin tutulla Theater-Platzilla Weimarin kansallisteatteri. Teatteri oli suljettu kesäksi, eikä Mariella ollut sopimusta esityksistä syyskaudellekaan.

Vanhalla paikallaan oli klassikkopari Goethe-Schiller, joiden näköispatsaiden sivuitse Marie usein oli kulkenut teatterille.

Mariella oli joskus tapana puhutella leikillään Schilleriä, johon hänellä oli aivan erityinen suhde, mutta tänään hänellä ei tuntunut olevan mitään erityistä asiaa. Vai oliko niin, että hänen oli pakko pitää ajatuk-sensa kurissa, turhalle tunteilulle ei ollut sijaa.

Marie ajatteli, että hänen pitäisi kenties ottaa ajuri, sillä matkaa oli vielä jäljellä. Matkalaukku ei ollut aivan kevyt, vaikka Marie oli pan-nut sinne vain vähäisen määrän henkilökohtaisia tavaroitaan, yhdet paremmat kengät ja vain yhden leningin päällensä olevan matkavaat-teen lisäksi. Lähes kaiken muun voisi ostaa myöhemmin.

Marie nopeutti askeleitaan päästessään jo lyhyelle Wielandstrassel-le ja sieltä edelleen Karl-Platzin aukiolle. Aukion laidalla oli postira-kennus. Sieltä Marie oli lähetellyt kirjeitä Pariisiin Franz Burmeister-rille. Kirjeitä, joihin ei ollut vastattu. Nekin asiat oli myöhemmin selvitetty.

Marie hengitti syvään aamurakasta ilmaa. Tuuli leyhytteli hänen pitkiä hiuksiaan. Hän tunsii olonsa joka askeleella kevyemmäksi.

– Vapaus, Marie sanoi itselleen. Hän ei enää ajatellut, mitä oli jättä-mässä taakseen, vaan katseli suoraan eteenpäin.

Hän sivuutti Carl-August-koulun, suuren talon, joka oli kuulunut varakkaalle porvarissuvulle Bertuchille. Talon takana oli suuri puisto, Schwanenteich ja Schwanseebad. Puisto oli vihreä keidas Weimarin keskustassa ja kaupunkilaisten virkistysalue.

Karl August-Platz ja Museums-Platz seurasivat toisiaan. Grossher-zogliches Museum oli suuri komea rakennus.

Ja sitten vain suoraan eteenpäin pitkin Sophienstrassea, joka päättyi Weimarin rautatieasemalle.

Elben rannalla

Marie lähti alkukesällä kotoaan Weimarista miehensä luota.

Leipzigissa hän tapasi Franz Burmeisterin. Yhdessä he jatkoivat mat-kaansa Dresdeniin ja Prahan kautta Wieniin. Wienistä he suuntasivat matkansa kohti etelää, Triesteen, Venetsiaan, Firenzeen ja Roomaan.

He olivat nyt rakastavaiset, erottamaton osa toisiaan.

Marie ei muistanut jälkeinpäin toista yhtä onnellista kautta elämäs-sään. Hän saattoi taas hengittää vapaasti, oli tilaa uusille asioille, uu-sille maisemille, joita hän tarkkaili innostunein ahnain silmin.

He kirjoittautuivat Dresdenissä Europeischer Hofiin Pragerstrassel-la ja lähtivät katsomaan kaupunkia.

Dresdenä kutsuttiin Elben Venetsiaksi.

Venetsiaa Marie ei vielä ollut nähnyt, joten hän ei tiennyt, vetääkö Dresden vertoja Venetsialle, jota oli kuvattu maalauksissa kanaalien, siltojen ja upeiden palatsien kaupungiksi.

Syy vertailulle lieene se, että italialainen, 1700-luvulla elänyt Giovanni Antonio Canale, paremmin tunnettu taiteilijanimellään Canaletto, asui kahteen otteeseen Dresdenissä ja kuvasi maalauksissaan sekä Venetsiaa että Dresdeniä.

Kaupungin halki virtasi pohjois-Saksasta alun saanut Elbe-joki, jonka ylittivät keskustassa monet sillat.

Vanhoiden kirkkojen ja arvorakennusten siluetit piirtyivät siltojen välissä taivasta vasten juuri sellaisina kuin Canaletto oli ne oli ikuistanut. Hofkirche, Frauenkirche, Mariankirkko.

Dresdenin tunnetuin nähtävyys, Zwinger, oli alun perin 1500-luvulla laaja alue turnajaisille ja ulkojuhlille, kunnes August der Starke, August Väkevä, kaupungin tunnetuin hallitsija, kohensi sen 1700-luvun alkupuoliskolla vaikuttavaksi linnabarokin alueeksi.

Suuren aukion molempiin sivukaariin rakennettiin kahdet paviljongit, upeat Wallpavillon ja Glockenpavillon. Lähderakennelmat, niistä kaunein, barokkiluomus Nymphenbach, ranskalaisen paviljongin takana, kevensivät viehättävästi kokonaisuutta.

Zwingerin ulkoalueella oli vesitäytteinen vallihauta Graben ja Zwingerteich-lammikko.

– Tämä viehättävä alue on säilynyt Augustin aikaisessa alkuperäisessä asussaan, Marie ihasteli.

– Aukiota ympäröivät rakennukset eivät ole barokkimaisen raskaita, vaan lukuisat sinisävyiset kaari-ikkunat ja samansävyiset kattorakennelmat vaaleassa kokonaisuudessa, tekevät alueesta ilmavan.

Franzin silmissä värien raikkaus vielä korostui sinivalkoista taivasta vasten.

– Teatteriaukio Zwingerin vieressä on varmaan myös yksi Saksan kauneimpia kokonaisuuksia, Franz sanoi. – Sitä reunustaa suuressa kaaressa katolinen Hofkirche, Residenz-hallintolinnan koillislaita, Altstadt Wache, Gemäldegalerie, Semper-ooppera ja hotelliravintola Italienisches Dörfchen.

Ensimmäinen Semper-ooppera paloi 1869. Nykyinen oli toinen, uudelleen rakennettu. Oopperassa olivat saaneet ensiesityksensä Richard Wagnerin Rienzi, Lentävä hollantilainen ja Tannhäuser.

Carl Maria von Weber oli oopperan kapellimestarina ennen Wagneria.

Altstädter Wachen oli suunnitellut kuuluisa arkkitehti Karl Friedrich Schinkel berliiniläisen klassisismiin tyyliin.

Italienisches Dörfchen, josta oli näköäka Elbelle, taas oli saanut nimensä siitä, että italialaiset jotka olivat rakentamassa Hofkirchea, asuivat alueella.

– Alue tuntuu olevan suosittu kohtausta paikka tässä kauniissa kaupungissa, Franz arveli. – Mutta meillä on vielä paljon näkemättä, joten jatketaan matkaa.

Venus lepää

Marie ja Franz riensivät katsomaan Gemäldegallerie Alte Meister -taidegallerian kuuluisia maalauksia.

August von Sachsen, August Saksilainen, oli alkanut kerätä maalauksia jo 1500-luvulla. Hänen työtään jatkoi August der Starke, August Väkevä, 1700-luvulla hovihankkijoidensa avulla.

Uusia taideteoksia hankittiin vielä 1800-luvulla. Viimeisimmät hankinnat olivat Dresdenissä asuneiden romantikkojen maalaukset. Heitä olivat Anton Graff, Adrian Zingg, Caspar David Friedrich ja Adrian Ludwig Richter.

Marien ja Franzin tarkastellessa maalauksia suosikiksi kohosi italialaisen renessanssimaalarin Giorgionen Nukkuva Venus.

– Venus oli myös August Väkevän lempitaulu, Franz huomautti.

– Ei kumma, Marie nauroi.

– August Väkevä oli naiseen menevä mies. Hänen monista lapsistaan vitsaillaan, väitetään niitä olevan jopa satoja. Minua maalauksessa viehättää nukkuvan Venuksen lähes lapsenomainen viattomuus, Franz sanoi.

– Viattomuus ei ole tahatonta, Marie sanoi. – Levätessään poimuteulla kankaalla, pelkistetty maaseutumaisema takanaan, Venus suorastaan kutsuu luokseen aistillisuudellaan. Valkea iho, käsi jalkovälissä.

– Ihminen maisemassa on tyypillistä renessanssitaidetta, Franz sanoi.

Marie katseli myös kiinnostuneena Tintoretton Musisoivia naisia ja Peter Paul Rubensin Villisikajahtia.

– Se tuo mieleeni isoisäni, joka kuoli jahdissa, koska häntä luultiin ruskean puvun takia hirveksi, Marie selitti. – Minua harmittaa, etten tutustunut isoisääni. Isoäiti ei ole antanut hänestä kovin imartelevaa kuvaa. Onnettomuuden jälkeen oli oikeudenkäyntejä. Ilkeämielisimmät olivat keksineet, että isoäiti oli palkannut jonkun ampumaan hänet.

– Arvokkain tauluista on varmaan Raffaellon Sikstiiniläinen madonna, Marie arveli.

– Hovihankkija Graf Heinrich von Brühlillä oli suuri työ sen saamiseksi kokoelmiin. Hänen mukaansa varmaan on saanut nimensä Brühlsche Terrasse. Hallitsijat ovat viis veisanneet siitä, olisiko rahoilla ollut järkevämpää käyttöä, Franz sanoi. – Kaikki haluavat jättää jälkipolville näyttävän muistomerkin omista saavutuksistaan.

– Ne kaikki nälkää nähneet ovat kuolleet, mutta me saamme nauttia taideteoksista, Marie sanoi.

– Onhan madonna ja lapsi varsin kaunis taideteos kaikkineen, mutta ei mitenkään kovin kiinnostava aiheensa puolesta, Franz sanoi.

– Muistomerkistä puheen ollen, jaksammeko vielä käydä katsomassa August Väkevän Grüne Gewölben kallisarvoisia kruununjalokiviä barokkisalissa? Entä hänen keräämäänsä vanhan kiinalaisen ja Meissenin posliinin kokoelmaa?

– Minä pidän kauniista esineistä, Marie sanoi. – Onkohan siellä samanlainen astiasto kuin meillä kotona?

– Kun Goethe kävi täällä 1768, hän sanoi: ”Ihailuni ja ihmetykseni ylittää senkin, mitä olin etukäteen kuvitellut.”

– Goethesta emme pääse eroon missään, Marie nauroi. – Minne menemmekin, Goethe on kaikkialla.

Muistojen maisemat

Rakastavaiset kävelivät Elben rannalla Brühlsche Terrassen näköalapromenadilla katsellen elämää joen varrella.

Siltojen alitse lipuivat matkustajalaivat, huvilaivat ja tavaralaivat

kohti läheisiä ja kaukaisempia määränpaitään.

Eräänä päivänä Franz ja Marie hyppäsivät risteilyalukseen, joka kuljetti heidät Pillnitzin metsästyslinnaan, sieltä Pirnan ohitse Liliensteinin ja Königsteinin kukkuloille ja aina Bad Schandauhin asti.

Joen vasemmalla rannalla kohosivat kukkulaiset kaupunginosat Loschwitz ja Weisser Hirsch taloineen ja arvohuviloineen.

1800-luvulle asti Loschwitzin rinteet olivat viiniviljelmiä. Dresdeniläiset aatelis- ja porvarisperheet omistivat viiniviljelmät ja niiden yhteydessä perheillä oli kesäasuntonsa. Loschwitzin rinteiden vanhat viiniviljelmät saivat vähitellen antaa tilaa asutukselle.

Näitä maanomistajia olivat olleet säveltäjä ja kanttori Heinrich Schütz, rakennusmestari W.C von Klengel, kultaseppä Dillinger, taidemaalari F.von Kügelgen ja myöhemmin runoilija Theodor Körnerin isoisä Christian Körner.

Körnerin talossa vieraili aikansa henkisen elämän merkkihenkilöitä: Goethe, Kleist, Arndt, Novalis, L. Tieck, veljekset Schlegel, Mozart ja Anton Graff. Vuodesta 1785 vuoteen 1787 Schiller asui Körnerin luona ja kirjoitti siellä näytelmänsä Don Carlos.

Elbelle näkyi myös komean suuren huvilalinnan Albrechtsbergin pääty. Linnan oli rakennuttanut keisari Wilhelm I:n nuorin veli prinssi Albrecht.

Nimi von Kügelgen toi Marielle mieleen Hanna von Kügelgenin, joka oli sukua Dresdenin Kügelgeneille. Vieläkö Wilhelm oli kiinnostunut Hannasta?

Mariella ei ollut tietoaakaan siitä, mitä Wilhelm mahtoi puuhata. Nyt kun hän oli poissa, monille nuorille naisille oli taas tie avoinna komean ja halutun miehen suosioon.

Marie yritti karistaa mielestään Wilhelmin naisystävät. Miksi hän ajattelisi koko asiaa? Wilhelm kuului menneisyyteen. Marie ei halunnut vanhojen asioiden häiritsevän uutta onneaan.

Kuin Franz olisi lukenut Marien ajatukset, hän sanoi: – Mariechen, me menemme syksyllä Rüdesheimiin, kun uusi viini on valmiina. Minä haluan esitellä sinut vanhemmilleni.

– Onko teillä siellä omat viiniviljelmät?

– Se on meille arkipäivää, Franz vastasi.

– Tosiasiassa viinin viljelemisessä ei juuri ole romantiikkaa. Se on arkista puurtamista. Mutta kun viini on kypsää, juhliitaan. Vanhempa-

ni ovat akateemisella alalla. Viininviljely tarkoittaa lähinnä vain harrastusta. Viiniä viljellään vain omiin tarpeisiin.

– Meillä oli todella hauskaa isoäitisi kanssa viinijuhlissa viime vuonna. Olin hämmästynyt, miten isoäiti vielä osasikaan kaikki ne vanhat tanssit. Olin aivan läkähdyksissä.

– Minun isoäitini on ihmeellinen nainen, Marie sanoi. – Hän tuntee minut paremmin kuin minä itseni. Aivan kuin olisimme yksi ja sama ihminen ikäerostamme huolimatta. Luuletko, Franz, olevan sattumaa, että olemme rakastuneet samaan mieheen?

– En oikeastaan, kohtaamme elämässämme paljon hämmentävää ja hämmästyttävää, Franz sanoi. – Ja tämä on yksi sellainen.

– Mariechen, kun olin konsertissasi ja kuulin sinun laulavan, koin jotain ainutkertaista. Ihmettelin, mikä ihme maailmassa oli johtanut minut sinun luoksesi. Tajusin, että on olemassa salattuja voimia, joita emme voi tietoisesti hallita. Nämä voimat vetävät meitä sinne minne kuulumme. Kaikki sellainen toteutuu, minkä täytyy toteutua.

He kiipesivät Königsteinille ja Liliensteinille katsellen ohitse kulkevia laivoja ja junan kiitoa kohti etelää, Prahaa, heidän seuraavaa matkakohdettaan.

Heidän kävellessään kaupungin liepeillä avautuvissa metsissä Marie kuuli metsäpurojen solinassa, mäkien rinteillä ja tuulen äänessä yli laajan Dresdener Heiden nummialueen, Carl Maria von Weberin Taika-ampujan sävelten kaikuja, mestariampuja Maxin kuulien äänen ja morsian Agathen kiihkeän odotuksen rukoukset.

Marien toiveissa oli joskus esittää Agathen osa. Hän oli saanut itseluottamusta menestyksekkäistä esiintymisistään Mozartin oopperoiden nuorten naisten osissa, Susannana ja Zerlinana. Agathe oli juuri sellainen rooli, jonka hän halusi tehdä uransa tässä vaiheessa.

Dresdeniä ympäröivissä metsissä, Sachsen- ja Bömischen Schweizissa, Bastein kallioilla, katsellessaan jyrkkiä hiekkakivimuodostelmia, Marie koki olevansa rakastamansa musiikin alkulähteillä.

He kohtasivat maisemia, jotka olivat tuttuja Caspar David Friedrichin tauluista ja kuparikaivertaja Ludwig Richterin töistä.

Kuuluisa Felsentor Utterwaldin Grundissa oli juuri sellainen kuin maalauksissa, kuten myös Basteibrücken näköalasilta kummallisille hiekkakivimuodostelmille.

Maalarintien maisemat palauttivat Marien mieleen David Caspar

Friedrichin aavemaisen maiseman kuun loisteessa von Schaunien olohuoneessa.

Rakkaus Franz Burmeisteriin oli niin kokonaisvaltaisesti saanut otteen Marien mielestä, että se oli pyyhkäissyt hänen mielestään kaiken von Schaunehin liittyvän kuin kaukaisen unen. Nyt tuttu maisema pysähdytti hänet miettimään, minkälaisia reaktioita hänen yllättävä katoamisensa oli kenties saanut aikaan.

Miten Wilhelm oli reagoinut saatuaan Marien jälkeensä jättämän lyhyen viestin? Oliko hän raivoissaan? Helpottunut, katunut, surrut?

Wilhelmin yhtäkkinen ajatteleminen iski Marieen niin kipeästi, että hänen sydämensä hetkeksi lakkasi lyömästä.

Entä Wilhelmin äiti? Oliko hän ollut mielissään?

Tuskin. Hänen poikansa vaimon yllättävä katoaminen oli neuvoksettaren mielestä luultavasti vain taas uusi katala temppu perheen maineen tuhoamiseksi.

Mariesta oli oikeastaan samantekevää, mitä von Schaunit ajattelivat. Selittäköön heidän poikansa Wilhelm itse.

Koska Marie ei halunnut huolestuttaa vanhempiaan, hän oli kirjoittanut voivansa hyvin ja olevansa onnellinen saadessaan tutustua niin moniin mielenkiintoisiin paikkoihin hänelle rakkaan ihmisen kanssa. Tarkkaa olinpaikkaansa hän ei ollut ilmoittanut, koska hänellä ei itselläänkään ollut ”opintomatkinsa”, kuten hän asian oli ilmaissut, jatkumisesta tarkkaa tietoa. Kenenkään ei tarvinnut olla huolissaan ja lähteä etsimään häntä.

Varmaa kuitenkin oli, ettei hänen aikomuksensa ollut palata vähään aikaan Weimariin. Hän tarvitsi elämäänsä uusia asioita.

Vastaisuudessa hänen tarkoituksenaan oli opiskella lisää, yrittää saada esiintymisiä toisissa Saksan kaupungeissa.

Isoäiti Gertrude arvasi, ainakin osittain, syyn äkilliseen lähtöön. Mutta oliko hän isoäidin mielestä toiminut järkevästi.

Täällä he ovat kulkeneet

Marie ja Franz kävivät katsomassa Hosterwitzissa taloa, jossa Carl Maria von Weber oli asunut. Siellä olivat syntyneet Euryanthe, Taika-ampuja ja Tanssiinkutsu.

Tuossa on säveltäjän soitin, tuossa tuolissa hän on istunut, tuossa

säveltäjän muotokuva. Mustat hiukset, suuri pitkä nenä, turkiskauluk-sinen asu.

Pitkän etsinnän jälkeen he löysivät katolisen hautausmaan, jonne lähes kansallisoopperaksi kohonneen Taika-ampujan säveltäjä oli hau-dattu.

Erästä hautakivestä löytyi tuttu nimi Casanova. Kyseessä ei kui-tenkaan Marien pettymykseksi ollut Don Giovannin esikuvana ollut naistenmies Casanova, vaan hänen veljensä G.B. Casanova.

– Samapa tuo, Franz huomautti. – Kuolema vie kaiken. Liha on kuolevaista, maine jää.

He löysivät Loschwitzissa talon, jossa Clara Schumannin isä Fried-ric h Wieck oli antanut soittotunteja Robert Schumann -nimiselle nuo-rukaiselle sillä seurauksella, että kiihkeämielinen haaveilija oli iske-nyt silmänsä isän silmäterään Claraan. Eikä siinä auttanut isän vastus, oikeustoimet, ei mikään. Clara sai Robertinsa.

Lähellä Wieckin taloa oli runoilija Körnerin mukaan nimetty au-kio. Marie ja Franz huomasivat, että Körnerplatzilta pääsi sähköistä rataa pitkin tasanteelle, jossa sijaitsi näköalaravintola Luisenhof. Rata oli kuulemma ensimmäinen laatuaan koko Euroopassa ja rakennettu 1895.

Laskeuduttuaan Luisenhofista alaspäin he tulivat pienelle sillalle, jolla oli synkeitä ajatuksia herättävä nimi Mordgrundbrücke. Nimi sai rakastavaiset miettimään, mistä silta oli saanut nimensä. Oliko joku onneton heittäytynyt sillalta alas kapeaan, lehtien lähes peittämään vetiseen rotkoon?

Marien isoäidin Gertruden ihailema ja Andersenin ja Mendelsoh-nin rakastama maailmantähti Jenny Lind oli asunut Dresdenissä vii-den vuoden ajan 1850-luvun keskivälissä. Sitä ennen hän oli mennyt Amerikassa naimisiin pianisti Otto Goldschmidtin kanssa.

Marie olisi mielellään nähnyt laulajattaren kaupunkitalon, mutta kukaan ei tuntunut tietävän, missä talo oli ollut.

Kesäisin pariskunta vuokrasi Dresdenin läheltä maaseutuasunnon Wackefelt Ruhen, jossa syntyivät pariskunnan kaksi lasta, poika Wal-ter ja tytär Jenny. Siellä ihailtu laulajatar viihtyi parhaiten näyttämöil-tä vetäytyneenä puutarhaansa hoitaessaan.

Jenny Lind oli luopunut oopperoissa esiintymisistä rasittavan Ame-rikan-matkan jälkeen. Hän esiintyi jälleen perheen siirtyessä Englan-

tiin, jossa Jenny valloitti kuulijansa vielä oratorioissa ja konserteissa.

Mahtoiko kukaan Dresdenissä enää edes muistaa, että täälläkin olivat joskus helisseet pohjolan satakielen kotimaan ruotsalaiset kansanlaulut, joita Lind mielellään esitti konserttiensa yhteydessä, usein itseään säestäen.

Täällä minä vielä laulan

Marien ja Franzin istuessa viimeistä Dresdenin iltaansa Elben rannalla Italianisches Dörfchen -ravintolassa Marie katseli kuun hohtavaa auraa Frauenkirchen yläpuolella, Elben veden tummaa välkettä ja vastapäisen aukion laidalla kohoavaa Semper-oopperan erikoista muotoa.

Kuin kaksi rakennusta olisi ollut päällekkäin, toinen suurempi ja toinen pienempi. Marie oli kuullut ylistettävän oopperan aistikkaita katto- ja seinämaalauksia.

Marie oli haaveillut laulamisesta maineikkaan arkkitehdin Semperin piirtämässä oopperassa. Ja nyt tuo unelmien rakennus oli suoraan hänen silmiensä edessä. Vain lyhyt matka aukion lävitse, ja hän olisi siellä. Mutta miten hän pääsisi sinne sisään?

– Tuolla minä kyllä vielä laulan, Marie sanoi.

Suudelma Elben yllä

Praha oli kaunis, kultivoitunut kaupunki, jonka siltojen alla virtasi pitkän matkan tehnyt Elbe, nyt Vltavan nimellä.

Suuret virrat Elbe, Volga ja Tonava ovat suurta kuohuvaa draamaa. Kapeat joet, kuten Ilm, ovat lehtevän suvannon rauha. Ollaan tässä ja nyt, levätään, ei ole kiirettä rientää mihinkään.

Vaikka Marien kotikaupungin Weimarin Ilm-joki oli vain vaivainen kapea uoma mahtavan Elben rinnalla, se sopi pieneen kaupunkiin ja oli Marielle joka tapauksessa maailman tunnelmallisin ja rakkain virta.

Sen rannalla Marie oli istunut lukemassa ja haaveilemassa, ja sen ylittävillä silloilla oli vaihdettu maailman tunteellisimmat suudelmat.

Olihan Marie ollut rakastunut Wilhelm von Schauniin, sitä oli turha kiistää. Wilhelmissä oli aivan uskomatonta miehistä vetovoimaa, peräänantamatonta kiihkoa, joka vaati antautumaan.

Wilhelm oli johdatellut nuoren Marien tämän ensitanssiaisista suoraan Sternbrückelle ja suudellut tätä. Ehkä Wilhelm halusi heti intohimoisella suudelmalla sitoa kokemattoman tytön vaikutuspiiriinsä?

Marie ajatteli tapahtumaa näin jälkeensä hieman huvittuneena. Ja olihan Wilhelm siinä totta vie onnistunutkin!

Robert Wieland? Marien yllätykseksi Robert oli suudellut häntä Naturbürckellä ja sanonut rakastavansa häntä. Vai oliko se ollut yllätys?

Robert oli kihloissa Clara Jacobin kanssa, mutta ihastunut päätä pahkaa elinvoimaiseen, ruskeatukkaiseen laulunopiskelijaan ja intoutunut kirjoittamaan tälle lauluja. Ich träumte einst von Myrten und Reseden. Unelmoin kerran myrteistä ja resedoista.

Se oli silloin.

– Sinä et ole koskaan suudellut minua millään sillalla, Marie huomautti ilkeäkurisesti Franzille heidän kävellessään kaikkien maailmanmatkaajien tapaan patsaiden reunustamalla Kaarlen vanhalla barokkisillalla.

– Se korjaantuu helposti, Franz nauroi. Hän otti Marien kasvot käsiinsä ja suuteli tätä innokkaasti uteliaista katseista välittämättä.

– Noin, oletko nyt tyytyväinen!

He jatkoivat matkaansa nauraen. Franz ei muistanut kuulleen Marien nauraneen koskaan aikaisemmin yhtä vapautuneesti.

He kävivät tutustumassa joen toisella puolella Hradcanyn alueella olevaan, keskiajalla perustettuun, yli 100 metriä leveään Prahan linnaan ja goottilaiseen Pyhän Vituksen kappeliin,

He kävivät Prahan vanhassa kaupungissa Stare Mestossa, raatihuoneen torilla, ihmettelemässä astrologista kelloa. Kello oli rakennettu jo vuonna 1410. Se näytti ajan lisäksi vuodenajan, kuukauden, auringon ja kuun paikan ja eläinradan merkit.

– Mikä eläinradan merkki sinä olet? Marie tiedusteli Franzilta.

– Eläinradan merkki? Franz ihmetteli. – En kai mikään.

– Ne määrittyvät kuulemma syntymäkuukauden mukaan. Niin Marie oli lukenut.

– Kesäkuussa, Franz vastasi.

– Sitten olet kaksonen, Marie sanoi. – Minä olen syntynyt joulukuussa ja olen jousimies. Täsmälleen kaksosen vastakkaismerkki. Sen mukaan me vedämme toisiamme puoleemme, mutta olemme myös

toistemme vastakohdat.

– Enpä tiedä, Franz sanoi.

– Katso nyt. Kohta on tasatunti, ja silloin kellotaulujen vieressä avautuvat luukut, joista työntyä esiin kaksitoista apostolia.

Niin todellakin tapahtui. Mutta ei siinä vielä kaikki. Luurankonukke soitti kelloa, käänsi kellon tiimalasia ajan loppumisen merkiksi syntisiä paheita esitteleville nukeille. Ne pudistivat päätänsä ja katosivat takaisin luukkujensa taakse kukon kiekaistessa.

– Kammottava, mutta hauska kello, Marie ihasteli.

He ehtivät vielä käydä katsomassa romanttista Bertramkan viinitilaa, jossa Mozart oli asunut muusikkoparin Duseksin vieraana 1787 viimeistellessään Figaron häitä, jonka Susannana Marie oli onnistunut hyvin ensiesiintymisessään Weimarin oopperassa. Myrskyisän suosion saavuttanut ensi-ilta oli tosin ollut Wienissä.

Vuonna 1791 Mozart oli jälleen Bertramkassa ja sillä kertaa säveltämässä Don Giovannia. Sivutyönä oli myös syntynyt viehättävä sopraanoaaria ”Bella, mia fiamma, addio”. Siihen Mozartin oli innostanut talon emäntä, laulajatar Josefina Duskova.

– Oi, se on ihana aaria, Marie lausahti. – Miten paljon sellaista löytyykin, jonka haluaisin laulaa.

Ennen matkansa jatkumista Marie ja Franz kävivät katsomassa hoviteatteria, jossa Mozartin Don Giovanni oli esitetty ensimmäisen kerran.

– Minkälainen Zerlina heillä mahtoi olla? Marie ihmetteli.

– Tuskin hän pudotti vaatteensa yleisön edessä, Franz huomautti ilkkurisesti.

Marie nauroi. Zerlina oli jatkuvan pilailun aihe. Tyttö, joka pudotti vaatteensa.

Wieniläiselämää

Ja pian rakastavaiset löysivätkin itsensä Marien unelmien kaupungista Wienistä.

– Muistatko, Franz, vakuutit minulle, että pääsisin vielä Wieniin? Silloin kun tapasimme ensimmäisen kerran. Ja nyt olen täällä. En vain arvannut, että olisimme täällä yhdessä.

Wien tuotti pienen pettymyksen, sillä Tonava ei virrannut kaupun-

Marie-sarjan kirjoissa

MARIE – KUKKA VALKEIN SIIVIN ja

MARIE – KOLME MORSIANTA

kirjailija on eläytynyt syvällisesti päähenkilön elämään lapsesta nuoreksi naiseksi, laulajaksi, joka on ehtinyt jo hurmata yleisönsä ja nuoret miehet kotikaupungissaan Weimarissa.

Marie ei ole etäinen sankaritar, vaan rohkea, persoonallinen ja kiinnostava ihminen. Ajatuksineen ja tunteineen hän tulee lähelle lukijaa.

Molemmat jo ilmestyneet osat palkittiin Kalle Pääatalo-kirjakilpailussa 2013. Kilpailun asiantuntijaraati: *"Kun Marien tarina pääsee kunnolla alkuun, lukija on kyllä koukussa. Teokset ovat upea lukukokemus. Erityisen mieluisalta tuntui perehtyä saksalaiseen 1800-lukuun, nykyään romanttinen kirjallisuus kun piehtaroi jokseenkin poikkeuksetta englantilais-amerikkalaisissa ympyröissä."*

"1800-luvun lopun perinteikkään Weimarin arkielämän kuvaaminen onkin romaaneissa mitä erinomaisinta romanttisen juonen ja sen käänteiden lisäksi. Kirjailijan kuvauksissa kulttuuri kaikkineen on läsnä: musiikki, ooppera, teatteri, kirjallisuus ja tapakulttuuri, Weimarin ihmisten arkielämä."

Kirjat luettuani jäin miettimään, miten vähän ihminen ja elämän tuomat yhtäkkiset yllätykset ovatkaan muuttuneet vuosikymmenien tai vuosisatojen aikana: kaikki se mitä Marielle tapahtui, on mahdollista nykyisinkin. Totta on vain rakkaus."

– Marja-Leena Viljanen/Parkinson-lehti

MARIE – LAAKSOISSA JA VUORITEILLÄ. Marien kanssa koemme rakkauden hetkiä, epätoivoa ja toivoa, etemme avautuvat uudet maisemat, pääsemme kulttuurin sisäpiireihin, laulun ja oopperan maailmaan. Marie solmii elinikäisen, läheisen suhteen säveltäjä ja oopperanjohtaja Gustav Mahleriin. Marien ensikonsertin yllätysvieras norjalainen säveltäjä Edvard Grieg kutsuu ihailemansa laulajattaren kotiinsa Troidhauginiin.

